

UNIVERSITATEA „REGELE FERDINAND I” DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ

No. 1357

ASISTENȚA INSTITUȚIONALĂ
A BĂTRÂNILOR
ÎN ROMÂNIA

DOCTORAT ÎN MEDICINĂ ȘI CHIRURGIE
PREZENTATĂ ȘI SUSȚINUTĂ ÎN ZIUA DE *2 Martie* 1939

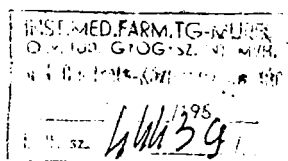
DE
VASILE ROMULUS GOLDIȘ

TIPOGRAFIA „LUCEAFĂRUL”, TIMIȘOARA I., BUL. TACHE IONESCU 9
1939

ASISTENȚA INSTITUȚIONALĂ
A BĂTRÂNILOR
ÎN ROMÂNIA

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE TÂRCU LĂZĂREȘ
TEZĂ
PENTRU
DOCTORAT ÎN MEDICINĂ ȘI CHIRURGIE
PREZENTATĂ ȘI SUSȚINUTĂ ÎN ZIUA DE *1 Martie* 1939
DE
VASILE ROMULUS GOLDIȘ

24 MAY 2005

**UNIVERSITATEA „REGELE FERDINAND I“ DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ**

Decan: Prof. Dr. Ioan Drăgoiu

Profesori:

Clinica stomatologică	Prof. Dr. I. Aleman
Bacteriologia	„ „ V. Baroni
Istoria medicinei	„ „ V. Bologa
Patologia generală și exper.	„ „ M. A. Botez
Fiziologia	„ „ Gr. Benetato
Clinica otorinolaringologică	„ „ Gh. Buzoianu
Istologia și embriologia	„ „ I. Drăgoiu
Clinica medicală I.	„ „ I. Goia
Clinica obstetricală și ginecologică	„ „ Cr. Grigoriu
Clinica medicală II.	„ „ I. Hațieganu
Medicina legală	„ „ M. Kernbach
Chimia biologică	„ „ I. Manta
Clinica oftalmologică	„ „ D. Michail
Clinica neurologică	„ „ I. Minea
Igiena și medicina preventivă	„ „ I. Moldovan
Radiologia	„ „ D. Negru
Anatomia umană	„ „ V. Papilian
Clinica chirurgicală	„ „ Al. Pop
Clinica infantilă și puericultura	„ „ Gh. Popoviciu
Farmacologia	„ „ (Supl.)
Biologia	„ „ E. Racoviță
Chimia generală medicală	„ „ Șt. Secăreanu
Clinica balneologică și dietetică	„ „ M. Sturza
Clinica dermatologică și sifiligrafică	„ „ C. Tătaru
Clinica căilor urinare	„ „ E. Teposu
Clinica psihiatrică	„ „ C. Urechia
Anatomia patologică	„ „ T. Vasiliu

Juriul de promoție

Președinte: Prof. Dr. Iuliu Moldovan

Membrii: { „ „ Valeriu Bologa
 „ „ Grigore Benetato
 „ „ Marius Sturza
 „ „ Const. Urechia

Supleant: Conf. „ Mihail Zolog

CAP. I.

INTRODUCERE

Asistența bătrânilor, este un subiect ce ese intrucâlva din cadrul obișnuit al tezelor de doctorat in medicină. Importanța acestei probleme nu se poate tăgădui astăzi, când medicina socială înaintează cu pași gigantici, când unele Facultăți au înființat sau caută să înființeze catedre de Medicină Socială.

Problema asistentței bătrânilor, atât la noi în țară, cât și în multe altele, este tratată încă cu multă vitregie, interesul cel mai mare fiind absorbit de către alte grupuri de *dependenți* și în special acela al copiilor.

De prezent, asistența bătrânilor este reglementată de către 2 legi :

I. Legea pentru înfrânarea vagabondajului și cerșetoriei din 1921.

II. Legea Sanitară și de ocrotire din 1930.

Cea dintâiu, prevede ca Statul, cu participarea județelor și a comunelor să înființeze: 1. instituțiuni de ocrotire, 2. de corecțiune, 3. de coercițiune. Din grupul 1. fac parte ospiciile pentru infirmi, neputincioși și bătrâni.

Legea sanitară și de ocrotire prevede ca în fiecare municipiu sau comună urbană, capitală de județ, să funcționeze un oficiu de ocrotire națională și asistență socială. Secțiunea asistenței sociale se ocupă de dependenții cari pot fi reabilitați prin asistență deschisă sau pot fi puși la adăpost prin *asistență instituțională*. De acest din urmă fel de asistență a bătrânilor, mă ocup în lucrarea prezentă.

Tot legea sanitară și de ocrotire din 1930 prevede că „asistența socială a indivizilor și familiilor incapabile de a se susține singure și obligați să facă apel la sprijinul public, este în sarcina comunelor în colaborare cu soc, particulare de asistență socială”.

Ajutorarea bătrânilor este una dintre cele mai vechi ramuri de activitate a asistenței sociale și una din cele mai importante în asistența socială românească. Datorită acestui fapt, în urma recensământului instituțiilor de asistență socială și de ocrotire din 1 Ian. 1936 făcut de Inst. de Statistică, s'au găsit 184 așezăminte de *asistență închisă*, cari dau adăpost bătrânilor. Nu se cunoaște la noi în țară o lucrare care să trateze în mod mai amplu această problemă, astfel că am fost nevoit să mă limitez mai mult la cercetările personale și la concluziile ce-au rezultat.

Țin, ca din acest loc, să aduc Domnului *Prof. Dr. Iuliu Moldovan*, Directorul Institutului de Igienă, Președinte al asociației culturale „Astra”, care a binevoit să-mi facă onoarea de a primi prezidarea aceste teze, cele mai respectuoase omagii.

Domnului *Dr. Petru Râmneanțu*, asistent la Institutul de Igienă, toată gratitudinea mea pentru sprijinul dat la alcătuirea prezentei lucrări.

CAP II.

Scurt istoric al asistenței sociale.¹⁾

Inceputurile asistenței sociale stau în strânsă legătură cu apariția omului pe pământ. Ea a luat naștere încă la oamenii primitivi, din simplul imbold apărut în mod instinctiv, de a da o mână de ajutor deaproapelui suferind; pe de altă parte, din însuși instinctul de conservare al colectivităților, al grupurilor sociale. Dacă se analizează mai profund motivele aceluși imbold, se constată că pe lângă sentimentul de milă și pe lângă altruism, se găsește amestecat întotdeauna și puțin egoism. În antichitate acest egoism era destul de pronunțat, tocmai prin faptul că la baza sentimentului de milă se găsea altul mai material: făceau, un bine ca să fie pe plac Zeilor și în acest fel, să obțină o recompensă înzecită. Chiar și în zilele noastre, foarte multe dintre inițativele de *ocrotire sau asistețã socială*, au la baza lor substrate materiale. Câți sunt aceia cari dau bani pentru o biserică, pentru o operă de binefacere etc., numai din simplă vanitate sau egoism? Virtutea multora este inecată de patimi. Dau, pentru ca să se vadă trecuți în ziare, crezând că prin aceasta se pot ridica deasupra semenilor lor, cari fie din imposibilitate, fie din neglijență, nu au reușit să împlinească acest imperativ socialo-moral. În definitiv, chiar *pomana* noastră tradițională își are și ea dramul ei de egoism: se dă hrană sau vestminte săracilor, de pomană, ca răposatul să se bucure de acestea pe lumea cealaltă.

La foarte multe dintre popoarele din antichitate s'au găsit credințe și obiceiuri, cari impuneau celor înstăriți să ajute pe

1) Prelucrat după :

Veturia Manuilă, Asistența individualizată și tehnica ei, Bul. asist. soc. No. 2—1930 Gr. Trancu-Iași, Expunere de motive la Legea pt. înfrân. vagabondajului și cerșetoriei, Buc. „Reforma Socială”, 1921.

cei căzuți în suferință, să ocrotească pe bătrâni, slabi și neputincioși.

La Greci, asistența socială o găsim consacrată prin legea ospitalității. Există la ei o categorie de oameni fără avere, fără un cămin și fără ocupațiune, așa numiții „*iresponsabili*”. Ei erau considerați ca ocrotiții și trimișii lui Zeus, în consecință, se bucurau de toate avantajele acordate lor de legea ospitalității: erau primiți în case, hrăniți și cinstiți cu daruri la plecare.

Aristotel combătea sistemul de caritate publică. Legea ospitalității și împărțirea periodică de cereale și bani — spune el — nu face decât să încurajeze *dependența* socială, care începuse să devină un sistem consacrat în Stat.

Aristotel dădea exemplul Cartaginezilor, cari la un moment dat și-au împărțit săracii între dânșii, le-au dat pământ și le-au dat posibilitatea de existență din averile lor, prin munca proprie a acestor dependenți.

Astfel, principiul fundamental al asistenței sociale moderne îl găsim destul de bine precizat și în antichitate: a da posibilitate celor în stare de dependență ca să-și procure existența de toate zilele, prin propria lor muncă.

La Romani, toate măsurile lor legislative aveau un caracter ocrotitor, căutând să prevină *dependența* socială. Când însă dependența devenea un fapt implinit, ea era rezolvată fie în sclăvie, fie că se dădeau ajutoare sistematice prin alimente în natură: *sportula*. Mai târziu, acest ajutor *sportula* a fost transformat de către Nero în ajutor bănesc și aprovizionare gratuită cu cereale: *anona civica*. S'a căutat apoi să se prevină cât mai sistematic căderea în sclăvie a cetățenilor liberi.

La Evrei, prevalează sentimentul milei în asistența socială. Fiecare cetățean a lor, avea obligațiunea moral-religioasă de a da un anumit procent din câștigul lor anual pentru fondul săracilor și de a da ajutor tuturor solicitatorilor, fiecare după posibilitate și pricepere. Egoismul se evidențiază și în sistemul evreesc sub forma de a satisface poruncile Dumnezeuști și de a-și câștiga în acest fel, merite față de Jehova.

În era creștină, la sentimentul milei observat la Evrei, se mai adaugă dreptatea socială propovăduită de Crist și Apostolii săi. Noua doctrină impunea legea îndoitei iubiri; a omu-

lui față de Creator, pedeoparte, a omului față de aproapele său, pedealtăparte :

„Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși !“

Cu toate acestea, fiecare dădea asistență după priceperea și voia sa, din pornire spontană sau religioasă.

În evul mediu, secole de-arândul, asistența socială era dată de către cler sau ordinele călugărești, iar primele instituțiuni de asistență socială au luat ființă pe lângă Mănăstiri, cum s'a întâmplat și în țările Românești.

Țările Românești își aveau și ele diferite categorii de dependenți. În Moldova, cerșetorii sau *calicii* — cum li se spunea — erau foarte numeroși. Cel mai mare contingent era dat de către infirmii rezultați, fie în urma deselor războaie, fie în urma diferitelor accidente. Ei erau organizați în *bresle*, având în fruntea lor un *staroste*. Prin hrisoave se pomenește despre diferiți Domnitori, cari au reglementat, în concepția vremurilor de atunci, practica acestei degradatoare meserii, dând locuri de așezare, dăruind terenuri și împărțind ajutoare bănești breslei cerșetoriilor din Iași.

În Munten a, se cunoaște procedeul drastic al lui Vlad-Țepeș, care fiind mai puțin blând decât Domnii Moldoveni, s'a scăpat de cerșetori, închizându-i într'o casă, căreia s'a dat apoi foc.

Influența bisericii creștine în activitatea de asistență socială, se menține dealungul evului mediu, până în veacul al XVIII-lea.

Vorbind mai înainte despre egoismul în asistență socială, trebuie să relevăm faptul că, pe lângă aspectul individual, egoismul vizează și interesele unei întregi comunități, ale unei Națiuni, ale unui Stat și în mod indirect ale umanității. Egoismul văzut sub acest aspect, este cunoscut sub termenul științific de *economie socială*, care face parte integrantă din programul de biopolitică.

Abia în secolul XVIII-lea începe un curent conștient de economie socială. Inițierea acestui curent era necesară din cauza schimbărilor provocate de reformele industriale. Prin mecanizarea muncii, brațele umane au fost rând pe rând înlocuite cu energie mecanică, care s'a dovedit mult superioară și mai eficientă.

Rând pe rând, diferitele ramuri de industrie casnică au

falimentat, lăsând pe drumuri mii de familii fără existență și fără mici un ajutor. La început, Statul, în toate țările, incuraja industriile mecanizate; mai târziu, a fost pus în fața unei noi probleme mai grele și mai periculoasă pentru însași existența și siguranța lui: problema mizeriei și a pauperismului în masă.

În asemenea împrejurări, singurul mijloc de salvare era: *asistența socială*.

Astfel a pornit un curent în țările civilizate, care a strâns rândurile oamenilor de bine pentru organizarea unui sistem cât se poate de avantajos, pentru a da asistență marelui număr de oameni muritori de foame.

Statul, comunele și locuitorii instăriți, au început să încurajeze și să ajute inițiativele particulare. Asistența astfel născută, și-a pierdut caracterul anterior de milă, caritate sau filantropie și a devenit o acțiune dirijată de rațiune. Interesul Statului este, să scoată cât mai multe persoane din starea de mizerie.

Creșterea numărului cetățenilor dependenți într'o organizațiune capitalistă, este un pericol pentru Stat. Iată motivul pentru care asistența socială și-a schimbat complet caracterul și rațiunea, obținând consacrarea de știință socială de sine stătătoare.

Asistența socială modernă, este ajutată de ramurile tuturor științelor sociale, iar la rândul ei, ea atinge mai mult sau mai puțin, o serie de probleme sociale aparținătoare altor domenii. Ea se încadrează în programele de sănătate publică și fiind în strânsă legătură cu organele de sănătate, ia parte activă la asistența diferitelor grupuri de dependenți și colaborează cu oficiile de ocrotire ce funcționează pe lângă fiecare municipiu la noi în țară.

CAP. III.

Sărăcie, Dependență, Senilitate

Se spune despre un individ, sau despre o familie că este normală, când întrunește trei elemente principale: bună stare economică, sănătate fizică și echilibru moral.

Când unul din aceste trei elemente este viciat, se produc fenomene de anomalie, din permanentizarea cărora, rezultă dezechilibrul social. Fiind viciată starea economică, se instalează sărăcia, mizeria. Din deranjarea sănătății fizice va rezulta boala, iar deranjarea echilibrului moral va duce la un dezechilibru general și disperare. Uneori, găsim vicierea tuturor acestor elemente și atunci situația este cu atât mai gravă.

Nu voi aprofunda în acest loc problema sărăciei și cauzele cari o produc, dar pentru o mai bună înțelegere a lucrurilor, gălesc necesar să ating în treacăt și această problemă.

Prin sărăcie se înțelege acea condiție de viață, când un individ nu mai este în stare să-și mențină standardul de viață la un nivel destul de ridicat, pentru menținerea eficacității sale fizice și psihice, precum și pentru a se putea menține în concordanță cu standardul de viață al societății din care el face parte.

Cauzele mai frecvente cari contribuie la instalarea sărăciei într-o familie, sunt două:

- I. Câștigul insuficient,
- II. Cheltuelile iraționale.

Să urmărim un exemplu pentru cazul I.: Un muncitor cu ziua, căsătorit, cu 6 copii între 6 luni și 13 ani. În cei 14 ani de căsnicie, n'a reușit să economisească nimic, întregul său câștig fiind absorbit de cheltuelile avute cu chiria, alimente, lemne, vestminte, ect.

Este deajuns ca unul dintre membrii familiei să se im-

bolnăvească, să necesite cheltueli neprevăzute, pentru ca întreaga situație financiară a familiei să decadă sau chiar însăși familia să ajungă într'o stare de dependență.

Pentru cazul II., să luăm spre exemplu un funcționar public cu un salariu de 8000 Lei lunar, cu 2 copii la școală secundară.

Este în cea mai cumplită mizerie, deși cu salariul ce-l primește, ar trebui, în mod normal, să ducă o viață liniștită de burghez.

Căutând în profunzime cauza, vom descoperi ori că soția e prea vanitoasă și face cheltueli irrationale, ori că sotul își cheltuiește banii cu diferite vicii. Sunt mii de exemple de sărăcie a căror cauză esențială este cheltuiala irațională. Alteori, cele 2 cauze expuse sunt asociate.

Am văzut, în cele expuse, ce înseamnă un dezechilibru social. Din deranjarea echilibrului moral, al bunei stări economice și a sănătății fizice, rezultă starea de „dependență socială”. Starea de *dependență socială* este acea condițiune de viață în care ajunge un individ, în urma unor factori fizici, morali, economici, sau în fine în urma unor cauze de ordin social și economici, în afară de voința sa și de voința sa, ajunge în imposibilitate de a se întreține singur, fiind avizat la ajutorul societății. Există în fiecare țară o mulțime de categorii de dependenți: copii părăsiți, orfani, bolnavi, infirmi, delicvenți, psihopați, alcoolici, vagabonzi, cerșitori, bătrâni, ect...

Din punctul de vedere al economiei sociale, dependentul trebuie ajutat, fiindcă starea sa de dependență, de anomalie socială, este un pericol pentru restul societății. Dacă dependenții ar fi lăsați în voia soartei, la un moment dat, numărul lor ar crește în așa măsură, încât societatea ar fi amenințată cu dezechilibrul social. Statul investește un anumit capital pentru creșterea și educația fiecărui cetățean, care la rândul său, devenind capabil de producție, se va achita prin producția lui proprie. Ori, un dependent nu poate produce nimic, deci nu va putea restitui Statului nici un procent din capitalul investit cu instrucțiunea și educația sa. Interesul societății și a Statului este ca să aibă cât mai puțini cetățeni dependenți în sarcina lor. Iată pentru care motiv, Statul, prin mijlocirea asistenței sociale, investește sume atât de mari, pentru ca să readucă în echilibru pe cei căzuți în stare de dependență, iar cazurile iremediabile să fie plasate în instituțiuni adecvate.

Astăzi, când procesul de socializare a familiei devine tot mai amenințător pentru temelia acestei unități biologice, combaterea sistematică a dependenței sociale formează o parte din programul politic al fiecărui Stat.

Îmbătrânirea omului duce fatal spre o alterare fiziopatologică a organismului, ajungându-se la fenomenul senilității. Cei mai mulți autori continuă să considere senilitatea ca un proces fiziologic, o boală fiziologică la fel cum este sarcina, leuzia sau puerperiul la femei. Pentru Gh. Marinescu, senilitatea este o adevărată boală, pentru care ar trebui să se institue un tratament preventiv și altul curativ.

Fapt cert este, că orice individ matur, ajuns la o vârstă mai înaintată, a cărei limită nu este bine determinată, începe să prezinte unele manifestațiuni ce au fost încadrate ca simptome ale senilității.

Aceste manifestațiuni interesează atât fizicul, cât și psihicul individului. Din partea fizicului se observă o degenerescență și o atrofie ce atinge toate organele și în deosebi creierul. Drept consecință, rezultă o diminuare a activității celulare și funcționale, cari duc la astenie. Un alt proces fundamental este deficiența nutriției, reprezentată printr'o diminuare a intensității metabolismelor.

În privința psihicului, tulburările diferă mult dela individ la individ și în raport cu leziunile dela nivelul creierului, dela ușoare tulburări de caracter, până la demența senilă și demența artero-scleroasă. Se observă la bărbații în vârstă, o hiperemotivitate și o afectivitate mai pronunțată, puse în legătură cu leziunile arteriale ale centrilor dela baza creierului. Stările depresive se întâlnesc mai rar la bărbați, decât la femei. Se observă diferențieri de temperament, unii sunt blânzi, buni, afabili, alții din contră, răi, egoiști. În general, bătrânii trăesc mai mult cu trecutul decât cu prezentul, de aceea ei se acomodează greu la situațiuni noi, la idei noi. Experiențele acumulate în cursul deceniilor, fac din bătrâni niște obstinați, avari și egoiști, ei sunt niște susceptibili și foarte greu se încred în anturaj. Cercul tot mai restrâns al posibilităților de viață, fac din bătrân un om plin de pasiuni.

Toate acestea nu înseamnă că bătrânii sunt un capital mort și neproductiv. Istoria ne arată că au fost și sunt oameni a căror activitate a continuat în sens novator până la vârstă

foarte înaintată. Astfel avem cazurile artiștilor, savanților sau a politicianilor, cari au realizat opera lor după 60 ani, sau chiar în plină bătrânețe: Socrate, Caton, Theofrast, Archimede, Tizian, Michel Anġelo, Galileu, Harvey, Voltaire, Goethe, Clémenceau, Gh. Marinescu, Mareșal Averescu ect...

CAP. IV.

Dependenții bătrâni

S'a văzut în capitolul precedent ce este starea de dependență. Bătrânii neputincioși și fără susținători naturali, formează și ei un grup ce cade în sarcina asistenței sociale. O vârstă limită dela care să înceapă bătrânețea, nu există. În mod arbitrar, intră în această categorie, indivizii trecuți de 65 ani, uneori chiar după 60 ani.

Din tabloul dela pag. 16 rezultă că la o populațiune de 18.052.896 locuitori cât avea țara noastră la recensământul din 1930, aveam 773.883 locuitori trecuți de 65 ani adică 4,28%.

Natural că faptul acesta nu înseamnă că toată această populațiune de bătrâni cade în sarcina asistenței sociale sau că toți aceștia ar avea nevoie de asistență. O parte din ei sunt capabili să-și continue munca până la adânci bătrânețe. Acest lucru se observă mai ales în mediul rural, care de altfel, dă cel mai mare contingent de bătrâni, 80,65%. Alții sunt întreținuți de susținătorii naturali, sau trăesc din ceeace au agonisit în timpul vieții. Numai o mică parte dintre aceștia și în special bătrânii din mediul urban devin dependenți. Este foarte greu însă de stabilit care ar fi numărul acestora în România.

Dacă luăm în considerare numai numărul acelor bătrâni, cari primesc asistență închisă (instituțională), în urma recensământului instituțiilor de asistență socială și de ocrotire din 1 Ianuarie 1936, rezultă că cele 184 instituțiuni de asistență ce ospitalizează pe bătrânii dependenți, dispun de aproape 6000 locuri. Cert este, că nici aceste instituțiuni nu pot satisface toate cazurile reale în cari ar trebui să intervină. Pe lângă această asistență instituțională, o mare parte dintre bătrâni primesc asistență deschisă, fie în ajutoare bănești, fie în natură. Urmează apoi un alt grup, poate și mai numeros, sunt bătrânii cerșetori și vagabonzi.

În concluziune, numărul bătrânilor din România ce apelează la asistență, nu se poate cunoaște, nici în urma recensământului făcut de către Inst. Centr. de Statistică la 1 Ian. 1936.

O altă problemă interesantă ar fi să se știe cari sunt cauzele mai frecvente cari aduc pe bătrâni în situația de a apela la asistență.

Pentru acest scop, am anchetat 815 bătrâni și bătrâne din azile și am întocmit 500 fișe personale. Cifrele din tabourile dela pag. 17 sunt destul de elocvente.

Două cauze sunt cele mai importante și totodată generale: 1. Incapacitatea de muncă. 2. Lipsa mijloacelor de traiu.

Aceste două cauze, sunt la rândul lor, rezultatul altor cauze, fie de ordin 1. sanitar, 2. social sau 3. economic.

1. Dintre cauzele de ordin sanitar, procesul senilității dă cel mai mare procent: 56,20% au ajuns în azil din cauza bătrânețelor.

În grupul bolilor cronice, am trecut pe toți aceia ce suferă de cancer, tabes, paralizie generală, demență sifilitică, epilepsie, parkinsonism, diferite paralizii ect... Procentul acestora este 31,40%.

Ca infirmități am considerat pe orbi, surdo-muți, extropiații, ect., cari dau 9,40%.

La boli mintale am trecut numai pe aceia cu tulburări ușoare, psychoze, debilitate mintală, idiști, imbecili, ect... Și a căror internare în ospiciile de nebuni nu este necesară. Aceștia din urmă au dat un procent de 3%.

Recoltând sânge dela 75 pensionari (35 bărbați, și 40 femei) ai Azilului de bătrâni al Municipiului Timișoara și cerând Laboratorului de Igienă executarea analizelor Wassermann și Meinicke, am primit următorul rezultat:

Din probele de sânge dela 35 Bărb.	}	Numai R.M. pozitiv: 3 R. W. " " — Ambele Reacții " " 1 <hr style="width: 100%;"/> Total poz. 4 = 11,43%
Din probele de sânge dela 40 Femei	}	Numai R. M. pozitiv: 1 R. W. " " 1 Ambele Reacții " " 4 <hr style="width: 100%;"/> Total pozitiv 6 = 15,00%

Din 75 probe de sânge, au fost pozitive 10 = 13,33%. Reacții cu lichid cefalo-rachidian ar da o pozitivitate și mai ridicată.

2. Dintre cauzele de ordin social am constatat următoarele:
Dintre 268 bărbați, au fost căsătoriți 189.

Dintre 189 bărbați căsătoriți, au avut copii numai 62, 127 bărbați n'au avut copii.

Dintre 232 femei, au fost căsătorite 173.

Dintre 173 femei căsătorite, au avut copii numai 37, 136 femei n'au avut copii.

Rezultă de aici, că 72,65% dintre pensionarii azilelor, cari au fost căsătoriți, n'au avut copii, deci se găsesc fără susținători naturali la bătrânețe. Dar și dintre aceia cari au avut copii, o parte i'au pierdut prin boli, alții i'au pierdut în război, iar cei cu fete, le-au pierdut prin măritiş.

Alte cauze sociale au fost: despărțirile dintre soți, divorțurile, certurile familiare, boli și vicii sociale, detențiunile.

3. În ce privește cauzele economice, pe lângă lipsa câștigului din cauza incapacității de muncă, mulți au ajuns dependenți din cauza conducerii proaste în gospodărie, cheltueli iraționale, speculațiuni de bursă, falimente, incendii, devalorizări, ect...

Evident, în cele mai multe cazuri s'au suprapus mai multe cauze, în cele de mai sus am căutat să evidențiez pe cele mai importante și cele mai frecvente.

Până când în asistența familiei sau asistența infantilă, eforturile depuse duc la un folos în viitor, asistența bătrânilor are un caracter pur caritativ. Societatea nu poate spera nimic dela ei, dependența lor este definitivă.

Față de acești bătrâni, terapeuțica socială are unicul scop de a-i feri de mizerie.

În asemenea cazuri, este recomandabil internarea lor în azile special create pentru acest scop și cari azile nu sunt pentru ei decât o ultimă etapă până la cimitir.

Populația României în vârstă de 65 ani și peste.

La recensământul din 1930, date provizorii.

16

Vârsta	Țara întreagă			Populația urbană			Populația rurală		
	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.
Total	18052896	8870778	9182118	3632178	1801085	1831093	14420718	7069693	7351025
65—69	380222	186947	193275	70963	31987	38976	309259	154960	154299
70—74	195649	103850	91799	39235	18641	20594	156414	85209	71205
75—79	127706	65277	62429	24388	10706	13682	103318	54571	48747
80—84	41618	21718	19900	8713	3821	4892	32905	17897	15008
85—89	19584	9378	10206	4153	1589	2564	15431	7789	7642
90—94	4780	2186	2594	1082	426	656	3698	1760	1938
95—99	3250	1451	1799	633	242	391	2617	1209	1408
100 și peste	1074	449	625	221	88	133	853	361	492
Total	773883	391256	382627	149388	67500	81888	624495	323756	300739

La 18052896 populație sunt 773883 bătrâni, adică 4,28 ‰

TABLOU

despre cauzele mai frecvente ale dependenței la bătrâni
calculate asupra 500 persoane: 268 bătrâni și 232 bătrâne.

—		Senilitate			Boli cronice			Infirmități			Boli mintale		
Grupul	Nr. crți	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total
I.	1-100	33	18	51	20	10	30	7	5	12	3	2	5
II.	101-200	27	29	56	18	17	35	6	2	8	—	1	1
III.	201-300	27	31	58	20	14	34	4	3	7	1	1	2
IV.	301-400	29	29	58	15	15	30	7	5	12	—	1	1
V.	401-500	31	27	58	13	15	28	5	3	8	2	4	6
—	Total	147	134	281	86	71	157	29	18	47	6	9	15
—	%	52,31	47,69	56,20	54,78	45,22	31,40	61,70	38,30	9,40	40,00	60,00	3,00

—		Căsătorii			Necăsătorii			Căsătorii fertile			Căsătorii sterile		
Grupul	Nr. crți	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total
I.	1-100	36	31	67	19	12	31	14	6	20	22	25	47
II.	101-200	39	36	75	14	12	26	6	6	12	33	30	63
III.	201-300	34	35	69	18	11	29	15	10	25	19	25	44
IV.	301-400	38	36	74	15	14	29	12	8	20	26	28	54
V.	401-500	42	35	77	13	10	23	15	7	22	27	28	55
—	Total	189	173	362	79	59	138	62	37	99	127	136	263
—	%	52,21	47,79	72,40	57,25	42,75	27,60	62,63	37,37	27,35	48,29	51,71	72,65

CAP. V.

Asistența bătrânilor în România

Se obișnuște încă și astăzi să se producă o regretabilă confuzie între ocrotire și asistență. Trebuie deci să se facă dela început o deosebire între aceste două termene.

Ocrotirea se ocupă de grupul indivizilor „normali” și ia măsuri generale de ordin preventiv. Ea are de scop de a promova buna stare fizică, morală sau psihică a grupului respectiv. De ocrotire depind examenele medicale periodice, măsurile de profilaxie sanitară, coloniile de vară pentru copii, dispensariile ect.

Asistența socială se ocupă de grupul indivizilor „anormali”, ajunși în stare de dependență socială, care-i pune în imposibilitate de a-și asigura un trai normal și-i obligă să caute sprijinul în societate. Astfel sunt infirmii, bolnavii, orfanii, copiii părăsiți, delicvenții, cerșitorii, bătrânii, ect..

Există o asistență individuală și una colectivă. Cea din urmă, caută să readucă pe individul dependent într'o stare de independență, prin metode aplicabile dela caz la caz.

Asistența colectivă se ocupă cu combaterea și prevenirea dependenței prin organizarea diferitelor asociații, căminuri, cantine, azile, leagăne, creșe, ect..

Când un individ nu poate fi reabilitat, cum este cazul bătrânilor dependenți, i se face asistență închisă, fiind plasat într'un așezământ adecvat.

În România, un adevărat precursor al Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, acum 30 ani, a fost profesorul N. Minovici. Adânc cunoscător al problemelor sociale, el a studiat în străinătate toate problemele și soluțiile legate de asistența so-

cială. Fără mijloace oficiale, s'a bazat mai mult pe concursul societății. Organizarea asistenței a fost concepută pe principiul valorii capacității de muncă a indivizilor, iar nu pe caritate. Nici chiar pentru bătrânii incapabili de muncă, prof. N. Minovici nu concepea să se facă operă de caritate, atunci când ei sunt internați în azile. El socotea că aceștia au depus până atunci munca lor într'un fel sau altul pentru societate, aceasta la rândul ei este *datoare* să-i întrețină când nu mai pot munci; deci, principiul utilitarist izvorite din domeniul științei sociale.

În decurs de 5 ani, a adunat în București 13.000 cerșetori și vagabonzi. Populația care cerea asistență a împărțit-o după vârstă în 3 categorii :

1. Bătrâni, invalizi, vagabonzi.
2. Minori, vagabonzi.
3. Adulți-valizi, vagabonzi.

În anul 1919 a luat ființă Direcțiunea generală a asistenței sociale ca organizație de stat, fără să aibă nici un așezământ de asistență propriu.

În urma aplicării legii pentru combaterea cerșetoriei și a vagabondajului din 1921, s'au înființat diferite azile, ospicii și colonii de muncă. Astfel au luat ființă coloniile-azile de bătrâni și infirmi:

1. Galata jud. Iași cu o capacitate de 200 locuri.
2. Brâncoveni jud. Romanați cu 150 locuri.
3. Răchitoasa jud. Tutova cu 100 locuri.
4. Bobești-Bălăceanca jud. Ilfov cu 100 locuri.

Între timp, Direcțiunea gen. a asistenței sociale a fost înstrânsă colaborare cu asistența particulară. În cursul anului 1922, 12 azile și ospătării pt. bătrâni și săraci au avut un venit de 2.057.000 Lei procurați prin activitate proprie. Până la 31 Martie 1923, în întregul regat, afară de Transilvania, erau cunoscute 122 instituțiuni de binefacere particulare, dintre cari 21 se ocupau de azile și ospătării pentru bătrâni.

În cursul anului 1925, Direcțiunea gen. a asistenței sociale posedă 9 așezăminte pentru bătrâni în diferite puncte ale țării, cu 700 locuri. În acelaș an au fost subvenționate 11 societăți particulare cari aveau de scop ajutorarea nevoiașilor, bătrânilor și infirmilor inapți de muncă, cu suma totală de 965.000 Lei.

Asistența socială din inițiativă particulară fiind mult mai veche, în mod firesc, atât numărul așezămintelor lor, cât și

activitatea lor a fost mult mai intensă. Până la 31 Decembrie 1925, au fost identificate un număr de 400 instituțiuni de binefacere particulare, fără însă a fi exact acest număr. Cele mai multe instituțiuni de binefacere erau cele din Ardeal (170).

În anul 1927, numărul instituțiilor de asistență particulară era de 572.

Începând cu anul 1930, asistența bătrânilor în România se face, în conformitate cu Legea sanitară și de ocrotire, în colaborare cu societățile particulare de asistență socială.

La noi nu există însă o statistică socială bine organizată, care să ne arate numărul și alcătuirea instituțiilor sociale cu activitatea ce desfășoară și mijloacele ce le stau la dispoziție pentru realizarea scopului lor. Nu se cunoaște nici numele tuturor instituțiilor de asistență socială și nici activitatea ce desfășoară. Cele mai multe societăți și chiar instituțiuni, nu știu să facă o deosebire între ocrotire și asistență, fiecare din ele lucrând după propria inspirație.

Abia în urma recensământului instituțiilor de asistență socială și de ocrotire din 1 Ianuarie 1936, inițiat de D-na Veturia Manuilă, s'a putut aduce oarecare elucidare a problemei.

Avem în România două categorii de instituțiuni pentru bătrâni: unele pendinte de stat, comună sau județ, cunoscute sub denumirea de „asistență publică” și instituțiuni din inițiativă particulară, cari au obligația să fie constituite ca societăți cu persoană juridică.

S'au recenizat 188 așezăminte de asistență închisă pentru bătrâni, dintre cari numai 184 pot ospitaliza și cari dispun de aproape 6000 locuri. În tablourile ce urmează, sunt redate aceste instituțiuni.

Instituțiunile cari adăpostesc pe bătrânii dependenți din România.

Nr. crt.	Numirea instituțiunei	Loc.	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
1	Azilul de bătrâni	22	Alba-Iulia jud. Alba	nespecificată	nesp.	comuna
2	" " "	16	Sebeș jud. Alba	Str. N. Iorga 6	1912	comuna
3	Azilul de bătrâni „Chevra Kadisa”	10	Alba Iulia jud. Alba	Str. Dorobanșilor 3	1645	pers. jur.
4	Azilul de bătrâne al asoc. de binef. civ. a a fem.	32	Arad jud. „ ”	Str. Doamna Balașa 1	1841	" "
5	Azilul de bătrâni al Reuniunii civice de binef.	20	" "	Str. Mureșanu 10-12	1831	" "
6	Azilul de bătrâni ai Soc. de ajut. sâr. nazarineni	2	" "	Calea Șaguna 71	1874	Soc. fără pers. jur.
7	Căminul bătrânelor al Soc. pt. Misiuni Sociale	10	" "	Calea Șaguna 162	1934	filială
8	Căminul bătrânilor izr. „Fund. Ignat Spitzer”	25	" "	Str. Greceanu 19	1913	pers. jur.
9	Căminul de caritate izr. al Soc. Chevra Kadisha	52	" "	Str. Ghica Vodă 4-6	1922	" "
10	Căminul infirmilor	130	" "	Str. Sarmisegetuza 21-23	1873	comuna
11	Azilul de bătrâni al Soc. „Sprijinul bătrânețelor”	60	Pitești jud. Argeș	Trivalea	nesp.	pers. jur.
12	Asociația „Azilul bătrâni” al comunității izr.	30	Bacău jud. Bacău	Calea Oituz	1927	" "
13	Azilul de bătrâni „Drăgoianu”	25	" "	Str. Ocolul Nou	1914	comuna
14	Azilul de bătrâni al Soc. Naț. de Cruce Roșie	nesp.	Fălticeni jud. Baia	Str. Cuza Vodă	1915	filială
15	Azilul de bătrâni al Casei de ajutor reciproc	nesp.	Bălți jud. Bălți	nesp.	nesp.	filială
16	Azilul de bătrâni comunal creștin	54	" "	Str. Cuza Vodă 104	1923	comuna
17	Azilul de bătrâni al Soc. meseiașilor	16	" "	Str. Cuza Vodă 44	nesp.	comunit. izr.
18	Căminul casei de ajutor	nesp.	" "	nesp.	nesp.	filială
19	Azilul de bătrâni „Lulsa” al Reun. Fem. Rom. Cat.	22	Oradea jud. Bihor	nesp.	nesp.	filială
20	Azilul de bătrâni bapțiști „Samarinean Milos.”	10	Oradea jud. Bihor	Str. Lahovary 68	1925	comunit. bap. mag.
21	Azilul de bătrâni „Chezhivo Dudek”	48	Oradea jud. Bihor	Str. Take Ionescu 12	nesp.	Soc. fără pers. jur.
22	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. Române	10	Beiuș jud. Bihor	Str. 9 Vânători 7	1919	filială
23	Azilul de bătrâni „Sft. Ladislau”	nesp.	Oradea jud. Bihor	Str. I C Brătianu 24	1842	pers. jur.

Nr. crt.	Numirea instituției	Locur	Localitatea	A resa	Anul înființ.	Autorit.
24	Azilul comunal de bătrâni	28	Salonta jud. Bihor	Str. Reg. Ferdinand 1. 82	1933	comuna
25	Azilul evreesc pentru bărbați	16	Oradea jud. Bihor	Str. Vlahuță 40	1929	comunit. isr.
26	Căminul pt. bătrâne al Reun. fem. isr.	6	Oradea jud. Bihor	Str. Horia 18	1928	Soc fără p.jur
27	Căminul bătrânilor evrei	7	Salonta jud. Bihor	Str. Peleş 1	1932	comunit. isr.
28	Căminul pt. femei evr. al Reun. Fem. isr.	5	Oradea jud. Bihor	Str. Reg. Carol II. 11	nesp.	pers. jur.
29	Cămin pt. femei sărace al Reun. Fem. Române	20	Oradea jud. Bihor	Str. Gen. Petala 2	1919	" "
30	Azilul de bătrâni al comunei	30	Botoșani jud. Botoșani	Calea Națională 281	1926	comuna
31	Azilul de bătrâni „Misir Janovici”	6	Botoșani jud. Botoșani	Str. Armeană 36	1929	pers. jur.
32	Azilul de bătrâni al Soc. „Lumina Vieții”	57	Botoșani jud. Botoșani	Str. Călugăreni 23	1909	" "
33	Institutul „Nicolae Sofian”	30	Botoșani jud. Botoșani	Str. Vântoșilor 53	1893	" "
34	Azilul de bătrâni al Soc. Gen. de Patronaj	45	Brăila jud. Brăila	Alea Monumentului	1908	filială
35	Azilul de bătrâni al Soc. „Marphe Lenefes”	40	Brăila jud. Brăila	Str. Plevnei 173	1888	pers. jur.
36	Azilul de bătrâni al Com. isr. de rit occidental		Brașov jud.			
37	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. israelite	6	" "	Str. Murășenilor 37	1876	pers. jur.
38	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. reformate	6	" "	Str. Ion Calvin 3	1927	"
39	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. române pt. ajut. femeilor scăpătate	8	" "	Lunca Plăeșilor 6	1883	"
40	Azilul de infirmi al Municipiului	120	" "	Str. Ciocrac 16	1866	comuna
41	Azilul săracilor „Sze-gényház”	20	" "	Str. Fântânei 3	1827	Parohia rom. cat.
42	Ospiciul evanghelic C. A. al fem sărace	42	" "	Str. Iuliu Maniu 5	sec. I XVI	pers. jur.
43	Azilul județean de infirmi și bătrâni	3)	Câmpulung jud.	nesp.	1931	județul
44	Azilul de bătrâni comunal	nesp.	Reșița jud. Caraș	Str. Land II	1933	comuna
45	Azilul evreesc de bătrâni	82	Cernăuți jud.	Str. Wilson 41-a	1911	fără pers. jur.
46	Fund. „Ospiciul de infirmi”	70	" "	Str. Transilvaniei	1885	comuna
47	Ospiciul de infirmi	68	" "	Str. Transilvaniei 8	1888	comuna

Nr. crt.	Numirea instituțiunii	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
48	Azilul „Alexandru” al Eparh. ev. iut.	nesp.	Sărata j. Cetatea A.	Str. Vernei 108	1865	fără pers. jur.
49	Azilul de bătrâni	22	Tătărești j. Cetatea A.	Tătărești	1872	comuna
50	Azilul „Frățimea”	41	Vădeni j. Cetatea A.	Vădeni	1870	pers. jur.
51	Azilul Isr. de bătrâni „Moise V. Zeheimim”	40	Cet. Albă j. Cet. Albă	Str. Alex. cel Bun 16	1917	fără pers. jur.
52	Azilul obștesc pentru săraci	75	Cetatea A. j. Cetatea A.	Str. Reg. Carol II. 78-81	1865	pers. jur.
53	Casa de bărbăți „Bethel”	55	Arcis j. Cet. Albă	Arcis	nesp.	filială
54	Casa pentru femei bătrâne „Elene”	55	Sărata j. Cetatea A.	Str. Vernei	nesp.	filială
55	Azilul de bătrâni al Misiunii Fem. Rom. Cat.	50	Gheorgheni jud. Ciuc	Gheorgheni	1914	filială
56	Azilul de bătrâni al Misiunii Sociale	3	Ditrău jud. Ciuc	Ditrău	1932	filială
57	Azilul de bătrâni al org. loc. a Misiunii Fem. Cat.	4	Ioseni jud. Ciuc	Ioseni	1917	filială
58	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. meserișe	nesp.	Mercur, Ciuc jud. Ciuc	Str. I.C. Brătianu 27	1920	pers. jur.
59	Azilul de bătrâni al Reun. poporane R. Cat.	3	Mercur, Ciuc jud. Ciuc	Str. Reg. Ferdinand 32	1922	pers. jur.
60	Azilul „Casa de Caritate”	14	Gheorgheni jud. Ciuc	Str. Serfözö 4	1913	Parohia
61	Casa săracilor Armeano-catolică	5	Gheorgheni jud. Ciuc	Str. Rakoczy 22	1867	Parohia
62	Azilul de bătrâni „Sf. Elisabeta”	50	Cluj jud. Cluj	Str. Mareșal Foch 129 131	1671	Episcop rom. cat.
63	Azilul de bătrâni al Soc. Fem. evr.	12	” ”	Str. Paris 5	1929	pers. jur.
64	Azilul de bătrâni al „Uniunii Industriașilor evr.”	20	” ”	Str. Barițiu 16	1905	pers. jur.
65	Căminul femeilor bătrâne al Soc. Fem. Ref.	12	” ”	Str. Mareșal Foch 67	1932	pers. jur.
66	Azilul de bătrâni „Tarcea” și Az. de servitoare bătrâne „Ana Gregor”	58 12	” ”	Apahida Str. Radu 7	1885 1909	comuna
67	Azilul de bătrâni „Frigator”	50	Galați Covurlui	B-dul Carol 16	1909	comuna
68	Azilul de bătrâne „Nediraș Nușin”	65	Galați Covurlui	Str. Războeni 15	1901	fără pers. jur.
69	Azilul de bătrâne „Sofia Caneciu”	12	Craiova jud. Dolj	Str. Împăratul Traian	1906	”
70	Azilul „Ignătescu”	40	Craiova jud. Dolj	Str. Princip. Nicolae 19	1898	pers. jur.
71	Azilul de bătrâni al comunit. evr.	20	Dorohoi jud. Dorohoi	Str. Petru Rareș 21	1926	comun. isr.

No. crt.	Numirea instituției	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
72	Azilul de bătrâni al Soc. Rom. Cat. Misluni Soc.	3	Făgăraș jud. Făgăraș	Manastirea Franciscan. Str. I. G.	1934	filială
73	Azilul de bătrâni al comunit. evr.	10	Huși jud. Fălciu	Duca 16	nesp.	pers. jur.
74	Azilul israelit pentru bătrâni	40	Hotin jud. Hotin	Str. Dr. Calpacei 4	1856	Com. isr.
75	Azilul izraelit pentru bătrâni	17	Lipcani jud. Hotin	Str. Med- veica	1935	"
76	Azilul de bătrâni	18	Securenii jud. Hotin	Str. Regele Carol	1935	fără pers. jur.
77	Azilul evreesc de bătrâni	14	Sulița jud. Hoșin	Sulița	1924	"
78	Azilul de bătrâni	18	Tg. Briceni jud. Hotin	Str. Fierari- lor	1925	pers. jur.
79	Azilul meseriașilor bătrâni	8	Deva jud. Huned.	Str. Andrei Mureșanu 2	1933	fără pers. jur.
80	Căminul de bătrâni	25	Orăștie jud. Huned.	Str. Babeș 3	1929	comuna
81	Azilul de bătrâni	20	Petroșani jud. Huned.	Str. Spitalului 1	1911	"
82	Azilul de bătrâne „Maria A. Catargiu“	26	„ Iași jud. Iași	Str. Buzdugan 8	1877	pers. jur.
83	Azilul de bătrâne „Eufrosina Balș“	35	" "	Str. Lascăr Catargiu 37	nesp.	filială
84	Azilul de bătrâni al Epitropiei Spit. evreesc	32	" " "	Str. Elena Doamna 48	1723	pers. jur.
85	Azilul de bătrâne Soc. „Erato Văsescu“	10	" "	Str. Toma Cozma 15	1928	fără pers. jur.
86	Soc. fraternală Isr. pt. întret. azilului de bătr.	50	" "	Str. Sft. Constantin 5	1890	pers. jur.
87	Așezământ pentru ocrotirea defectivilor	40	Sîpote jud. Iași	Sîpote-Iași	1920	Statul
88	Azil de bătrâni al Asoc. creșt. ort. „Patr. Miron“	6	București	Fundatura Doinei 3	1926	filială
89	Azilul „Calist Arhierzul“	6	" "	Str. Delea Nouă 1	1885	filială
90	Azilul de bătrâne pensionare „Otilia Georgescu Veluda“	4	" "	Str. Labirint 37	1933	fără pers. jur.
91	Azilul „Elena și Hagi Vasile Ioan“	8	" "	Str. Tepeș Vodă 48	1898	"
92	Azilul „Elena Otete-lișanu“	55	" "	Ca'ea Gri- viței 203	1893	pers. jur.
93	Azilul Maria și Zoe Slătineanu	15	" "	Bui. Rege. Alex. I. 60	1883	"
94	Azilul „Mitropolitul Ghenadie“	42	" "	Str. Mitrop. Ghenadie 78	1917	fără pers. jur.
95	Azilul „Nae Ionescu“	19	" "	Șoseaua M. Bravu 309	1921	comuna

Nr. crt	Numirea instituțiunii	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
96	Azilul „Protop Tudor. Economu“	26	București jud. Ilfov	Str Biserica Udricani 7	1892	Comuna
97	Azilul de bătrâni al Comunității evanghelice	30	„	nespec.	nesp.	Parohia evang.
98	Azilul „Elisabeteu“ al comun. ev.	115	„	Str. Ion Fil. biu 9	1879	filială
99	Azil de bătrâni Instit. de binef. „Providența“	50	„	B-dul Maria 83	1881	Pers. jur.
100	Căminul de bătrâni Cioplea al Ligii Fem Cat	nesp	„	nespecif.	nesp	Parohia rom.cat.
101	Azilul parohiei Bis. Sft. Vineri-Hereasca	20	„	Str. Sft. Vineri 23	1889	Parohia
102	Azilul Soc. Clerului „Ajutorul“	15	„	B-dul Carol 55	1877	Pers. jur.
103	Colonia de muncă „Bobești-Bălăceanca“	180	Bălăceanca jud. Ilfov	Bălăceanca	1890	Statul
104	Azil de bătrâni al Eforiei Spit Civile	30	Chirnogi jud. Ilfov	Chirnogi	1935	filială
105	Azilul de bătrâni „Casa providenței Divine“	25	Dudești-C. jud. Ilfov	Dudești-C.	1925	fără pers. jur.
106	Soc. Căminul Doamnelor asoc. Vatra Noastră	42	București jud. Ilfov	Str. Câmpineanu 33	1923	Pers. jur.
107	Azil de bătr. al Soc. „Regina Elisabeta“	225	București jud. Ilfov	Bulev. col. Ghica 59	1881	Pers. jur.
108	Azilul de bătrâni al orașului	nesp.	Ismail jud. Ismail	Str. Baranovca	1885	Comuna
109	Azilul de bătrâni lipovenesc	16	Ismail jud. Ismail	Str. Cetății 113	1836	fără pers. jur.
110	Asociația „In Numel: Lui Hris:os“	nesp.	Chișinău jud. Lăpușna	Str. I. G. Duca 26	1916	pers. jur.
111	Az. de anomaial „Casei Veteranilor din 1877-78“	10	„	Str. Visterniceni	1880	Comuna
112	Azilul de bătrâni al Soc. „Erras Anim“	66	„	nesp.	nesp.	filială
113	Azilul de femei bătrâne sub ocr. clerului ort din Basarabia	30	„	Str. Ștefan cel Mare 13	1902	fără pers. jur.
114	Azilul Ligii fem. basarab. „Elena Ștefan Lusghin“ și Azilul comunal de femei	60	„	Str. Veniamin Costachi 17	1933	pers. jur.
115	Azilul mare de bătrâni pe lângă spitalul evreesc	60	„	Str. Ștef cel. Mare 172-174	1836	pers. jur.
116	Azilul „Frățimea Alex. Nevschi“	150	„	Str. Hâncești	1865	pers. jur.
117	Azilul evreesc de bătrâni „Perelmutter și Cligman“	48	„	Str. Miron Costin 8	1903	pers. jur.
118	Azilul bătrânilor rom. cat.	12	Sighet j. Maramureș	Str Regele Ferdinand	1757	fără pers. jur.
119	Azilul comunal de bătrâni	24	Sighet j. Maramureș	Str. Popa Lupu 72	1870	Comuna

Nr. crt.	Numirea instituției	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
120	Cămin pentru bătrâne a Reun. Filantr. a Fem. isr.	4	Sighet jud. Maram.	nespecif.	1906	Pers jur
121	Azilul de bătrâni	15	T. Severin Mehedinț	Str. Destinului 1	1908	Statul
122	Azilul comunal pentru bătrâni și săraci	18	Bistrița jud Năsăud	Str. Decebal 7	1934	Comuna
123	Azil de bătrâni „Institutul săracilor”	20	Bistrița jud. Năsăud	nespecif.	nesp.	filială
124	Azil de bătrâni și infirmi	35	Piatra-N. jud Neamț	Str Petru Rareș 108	1890	Comuna
125	Azilul de bătrâni al Com. evreilor	33	Piatra-N. jud Neamț	nespecif.	nesp.	Com. isr
126	Azilul bătrânilor reformați	nesp.	Odorheiu jud Odorhei	Str. Princip. Elisabeta	Sec. XVIII	fără pers jur
127	Azil de femei bătrâne „Sf. Elisabeta” bis. r cat	7	Odorheiu jud Odorhei	Str. Axente Sever 1	1703	„
123	Azil de bătrâni al Cerc civil filantropic	3	I. G. Duca jud Odorhei	I. G. Duca	1898	Pers jur
129	Azilul „Elena Fântâneau”	6	Slatina jud Olt	Str. C. Văleanu	1902	Comuna
130	Azil de bătrâni evreesc	42	Orhei jud Orhei	Str. Sf. Dimitrie 25	1856	Pers jur
131	Azil de bătrâni al Soc. pt. ajut. saracilor	10	Orhei jud Orhei	Str. Sf. Dimitrie 11	1926	„
132	Azilul de bătrâni al Municipiului	25	Ploești jud Prahova	B-du Ferdinand 250	1910	Comuna
133	Azilul bătrânilor săraci	nesp	Rădăuți jud Rădăuți	Str. I. Nistor	1925	Pers jur
134	Soc. pt. hrănirea bătr. evrei		„	Școala Căiușilor	1918	„
135	Azilul Evreesc pentru bătrâni infirmi	10	Siret jud Rădăuți	Str. Cimiti-rului 3	1931	„
136	Azilul „Maria Dr. O. Blazian”	14	R Sărat jud R Sărat	Str. Kogălniceanu 11	1921	filială
137	Azilul de bătrâni comunal	25	Roman jud Roman	Str. Eman. de Martonne 23	1923	Comuna
138	Azilul de bătrâni	30	„	Str Gl. Manu 26	1920	fără pers jur
139	Azilul de bătrâni al Epitr. Comun Isr.	26	„	Str Principa-tele Unite 26	1792	Pers jur
140	Așezământul pentru ocr. infirm. și bătrânilor	130	Brâncoveni jud Roman	Brâncoveni	1908	Statul
141	Azilul de infirmi „C-tin și Eufrosina Poroianu”	40	Caracal jud Roman	Str. V. Alecsandri	1911	Comuna
142	Azilul de infirmi	3	Zalău jud Sălaj	Str. Bărnăușu 84	1894	Comuna
143	Azilul săracilor al orașului	12	Carei jud Sălaj	Str. Mărășești 13	1890	Comuna
144	Ospiciul de infirmi	32	Șimleul-Silv. jud Sălaj	Str. Reg. Ferdinand	1898	Comuna

Nr crt.	Numirea instituțiunii	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ.	Autorit.
145	Azilul de bătrâni evrei	8	Satu-Mare j. Satu-Mare	Str. Nic. Bălcescu 11	1933	Fără pers jur
146	Azilul industriașilor	12	Satu-Mare j Satu-Mare	Str Străbunilor 28	1928	,
147	Azil de bătrâne al Soc. „Caritas catolica“	15	Satu-Mare j Satu-Mare	Str Brătianu 30	1917	pers jur
148	Azil de infirmi al orașului	25	Baia Mare j Satu-Mare	Nespecif.	nesp	comuna
149	Azilul săracilor al „Ordinului Minorităților“	6	Baia Mare j Satu-Mare	Str. Minorităților 1	1687	fără pers jur
150	Azilul de bătrâni al Reun. Fem. Maghiare	5	Baia Mare j Satu-Mare	Str. Dr. Teofil Dragoș 21	1862	pers jur
151	Cămin al Reun. Fem. Maghiare	2	Baia Mare j Satu Mare			
152	Azilul săracilor	2	Baia-Sprie j Satu-Mare	Str Ștefan cel Mare 14	1860	comuna
153	Azilul județean al săracilor	150	Lugoș jud Severin	Str Spitalu'ui 57	1920	județul
154	Azilul bătrânilor evrei	nesp	Lugoș jud Severin	Str Cuza Vodă 8	1934	com isr
155	Azilul de infirmi al Municipiului	105	Sibiu jud Sibiu	Str Spitalu'ui 4	1830	comuna
156	Căminul „Reuniunii Fem. Evanghelice“	43	Sibiu jud Sibiu	Str Gh. Coșbuc 22	1910	pers jur
157	Azilul de bătrâni	8	Dej jud Someș	Str Regele Ferdinand 26	1930	comuna
158	Azilul „Institutului Karácsonyi“	5	Gherla jud Someș	Str Regele Ferdinand 44	1799	pers jur
159	Azilul de bătrâni „Bujoranca“	25	Soroca jud Soroca	Str V. Paniu 4	1903	județul
160	Azilul de bătrâni evreesc	23	Soroca jud Soroca	Str 27 Martie 2	1914	com isr
161	Azilul pentru bătrâni	52	Slghișoara j Târnava M.	Str. Gen. Dragalina 4	1871	comuna
162	Cămin pentru bătrâni	19	Mediaș j Târnava M.	Str Azilului. 43	Sec XVI.	fără pers jur
163	Colonia de muncă Răchitoasa“ Azil de bătrâni	140	Răchitoasa jud Tecuci	Răchitoasa	1885	Statul
164	Azilul de bătrâni „A. și C. Anastasiu“	25	Tecuci jud Tecuci	Str Carol 14	1928	fără pers jur
165	Soc. „Azilul de bătrâni și infirmi“	nesp	T-Măgurele j Teleorman	Str I C Brătianu ...	1935	„
166	Azilul de bătrâni evreesc	33	Tighina jud Tighina	Str Pirogov	1923	„
167	Azilul comunal de bătrâni	28	Tighina jud Tighina	Str M Eminescu 49	1893	comuna
168	Azilul comunal al bătrânilor	120	Timișoara jud Timiș	Cal Buziașulu' 25	1926	comuna
169	Casa bătrânilor a Reun. fem. isr.	60	Timișoara jud Timiș	Str I Micu Klein 27	1929	fără pers jur

Nr crt	Numirea intituțiunii	Locuri	Localitatea	Adresa	Anul înființ	Antorit.
170	Azilul de bătrâni „Casa Săracilor“	20	Jimbolia jud Timiș	Jimbolia	1931	Comuna
171	Azilul de bătrâni „Casa Săracilor“	10	R Ferdinand jud Timiș	Reg. Ferdin- nand No 832	1863	Comuna
172	Azilul de bătrâni Instif. „San Marco“	9	Comloșul M jud Timiș	Comloșul Mare 297	1830	fară pers jur
173	Azilul de bătrâni „Petre Jäger“	20	Deța jud Timiș	Str Târgu Mare 11	1904	pers jur
174	Azilul de bătrâni al plășii Buziaș	20	Buziaș jud Timiș	Buziaș	1920	comuna
175	Azilul Săracilor	16	Periam jud Timiș	Str Merzi 83	1900	„
176	Casa săracilor		Jimbolia jud Timiș	Jimbolia		„
177	Casa săracilor		Reg. Ferd. jud Timiș	Regele Ferdinand		„
178	Căntina pt. bătrâni a Soc. „Sf. Maria“, Tim. IV		Timișoara jud Timiș	P-ța Gl. Dragalina 15	1906	pers jur
179	Asociația Azilul „Bar. Szentkereszthy Stephanie“	30	Tg-Săcuș Treiscaune	Calea Ferdin- nand 135	1874	„
180	Azilul săracilor și bătrânilor	40	Sf Gheorghe Treiscaune	Str Cuza Vodă 37	1891	judetul
181	Azilul de infirmi „N. Giorgiade“	15	Zorleni jud Totova	Satul Simila	1915	comuna
182	Azilul de bătrâni „Matache Temelie“	25	R-Vâlcea jud Vâlcea	Platf. rma Bălciului	1909	„
183	Azilul de bătrâni al asoc. ungurești a industr.	7	Tg-Mureș jud Mureș	Str Sf Gheorghe 8	1923	pers jur
184	Azilul de bătrâni, Casa Săracilor	nesp	Reghin jud Mureș	nespecificat	nesp	nesp
185	Azilul de bătrâni al Municipiului	50	Tg-Mureș jud Mureș	Primăria Municipiului	1923	comuna
186	Azilul de bătrâni al Soc. de binefacerea fem.	14	„	Str Drăgălina 21	1860	pers jur
187	Azilul de bătrâni „Thomas Fritsch“	5	Reghin jud Mureș	Str S:hoebel 65	1793	filială
188	Casa săracilor a orașului	10	Reghin jud Mureș	Str Micu Klein 22-28	nesp	comuna

Iată ce rezultă din tablourile ce cuprind cele 188 azile pentru bătrâni.

Statul posedă 5 azile cu 505 locuri. Județele au 4 azile cu 245 locuri. Comunele au 48 azile cu un total de 1531 locuri, iar societățile particulare au 131 azile cu 3260 locuri.

Numai 54 județe posedă azile pentru bătrâni, județele din Dobrogea nu au nici unul. Cele mai multe azile le are jud. Ilfov cu Bucureștii 20, urmează apoi județele Timiș și Bihor cu câte 11 azile, Lăpușna și Satu Mare cu câte 8, apoi Arad, Brașov, Cetatea Albă și Ciuc cu câte 7 azile ect..

În ce privește vechimea instituțiilor, cele mai vechi sunt: azilul de bătrâni evreesc din Alba Iulia 1645, azilul de bătrâni al comunității rom. cat. din Cluj 1671. Tot din secolul XVI mai sunt și azilul ordinului minorității din Baia Mare, Căminul de bătrâni din Mediaș și Ospiciul evanghelic din Brașov.

Cel mai vechi azil din vechiul regat este Azilul de bătrâni al epitropiei spitalului evreesc din Iași 1728. Tot din secolul XVII mai datează și azilele din Odorhei, Roman, Reghin, Sighet și Gherla.

Din secolul XVIII există 58 azile.

În perioada 1900—1910 au luat ființă 18 azile; între 1911—1920, 21 azile; între 1921—1930, 37 azile și între 1931 și 1936, 19 azile.

În privința situației financiare, recensământul efectuat de către Institutul Central de Statistică, a stabilit că asistența comunală este în general foarte redusă, astfel că reiese, din datele citate, lipsa dela datorie în domeniul asistenței instituționale a comunelor, deși prin lege ele au această obligație.

Cea mai mare parte a resurselor financiare se cheltuiește pentru asistența copiilor. Din totalul de 292.233.785 Lei, 135.500.727 Lei sunt utilizați pentru asistența și ocrotirea copiilor. Din restul de 156.733.058 Lei, pentru asistența bătrânilor se cheltuiesc 39.649.700 Lei.

CAP. VI.

Instituțiunile cari adăpostesc pe bătrânii dependenți din orașele Cluj și Timișoara

În urma anchetei ce am întreprins la instituțiunile cari adăpostesc pe bătrânii dependenți în orașele Cluj și Timișoara, redau mai jos o scurtă descriere a acestor instituțiuni împreună cu toate datele ce le-am putut obține dela conducătorii respectivi.

Azilul de bătrâni săraci al Municipiului Cluj

Această instituțiune a luat ființă în anul 1865 din inițiativă particulară și a fost susținută de către diferite societăți de binefacere.

În anul 1909, instituțiunea a fost preluată de către Primăria Cluj care dădea adăpost la 17—20 bătrâni, iar mai târziu (1920) chiar și la 40 bătrâni de ambele sexe.

În cursul anului 1933, Azilul de bătrâni a fost instalat la „Tarcia”, în comuna Apahida, la 20 Km. de Cluj, pe un teren de 9 jugăre pământ arabil. Aici, bătrâni săraci de ambele sexe și în stare de dependență, sunt adăpostiți în pavilioane încăpătoare, bucurându-se de îngrijirile necesare.

Azilul are o capacitate de 80 locuri și a dat adăpost în cursul anului 1936 la 58 bătrâni și bătrâne (în medie), dintre cari 32 femei, 24 bărbați.

Internarea în Azilul de bătrâni al Municipiului Cluj se face — în urma cererii — printr'o deciziune a Primăriei și cu recomandarea Oficiului de ocrotire comunal, care cercetează fiecare caz aparte, prin asistentele sociale.

Adăpostiții sunt recrutați din populația orașului, foști contribuabili, cari din cauza vârstei înaintate (peste 60 ani) și

lipsei mijloacelor de trai, au ajuns în stare de dependență.

Pentru întreținerea acestui Azil, Primăria Municipiului Cluj a cheltuit suma de 536.960 Lei, în cursul anului financiar 1936—1937.

Alimentarea internaților a fost concesionată pe lângă o rație zilnică de 13,75 Lei de persoană.

Adăpostiții mai primesc și asistență medicală, iar în Dumineci și Sărbători, se fac servicii divine la capelă și se țin predici pentru ridicarea și întreținerea moralului.

Pe lângă acest Azil de bătrâni, mai funcționează și o colonie de infirmi, cu un număr de 37 (în medie) internați. Această colonie este întreținută tot de către Primărie și pusă sub aceiași administrație cu aceia a Azilului de Bătrâni.

Azilul de servitoare bătrâne „Ana Gregor“

Este o altă instituțiune de acest fel, condusă și întreținută tot de către Primăria Municipiului Cluj. Este formată dintr'un imobil în Str. Radu No. 7, are 5 camere și dependințe, care împreună cu mobila necesară, formează o donație, făcută de către D-na Ana Gregor din Cluj.

Instituțiunea datează încă înainte de războiu (1907) și are o capacitate de 12 locuri. Internarea se face tot printr'o deciziune a primăriei, în limita locurilor disponibile. Se internează în acest Azil, foste servitoare sau bucătărese, devenite din cauza vârstei (60 ani) infirme și incapabile de muncă.

În ce privește întreținerea acestei instituțiuni, Primăria Municipiului Cluj, avea înscris în bugetul anului financiar 1936—1937, suma de 74.000 Lei. Alimentarea internatelor a fost concesionată pe lângă o rație zilnică de 13,75 Lei de persoană, deci 165 Lei la zi pentru cele 12 internate și 60.225 Lei anual. Restul sumei de 13.775 Lei, au fost întrebuințați pentru combustibil, canal, apă, luminat, ect.

Azilul de bătrâne „Ana Stigler“ al Societății femeilor reformate

Este instalat în localul propriu al comunității bisericii reformate din Cluj, Str. Mareșal Foch No. 67. Se compune din 2 saloane de dormit, 1 sală de masă și dependințe.

Instituțiunea a luat ființă în anul 1932, cu 12 locuri pentru femei bătrâne sărace și infirme, de religie reformată.

În anul 1937, numărul internatelor era 17. În cursul celor

5 ani de existență, au fost internate 30 persoane.

Intreținerea și dezvoltarea instituțiunii se face din fondurile și donațiunile adunate în acest scop, dela credincioșii reformați,

Azilul este administrat de către comitetul de conducere al Societății femeilor reformate din Cluj, persoană juridică.

Costul întreținerii unei internate oscilează în jurul sumei de 15 Lei la zi, deci 225 Lei pentru cele 17 internate și 93.075 Lei anual.

Serviciul și supraveghiatul internatelor este îndeplinit de către ordinul *diaconeselor*, în mod gratuit. Asistența medicală și religioasă este dată tot în mod gratuit.

Azilul de bătrâni al „Uniunii industriașilor evrei din Cluj“

A luat ființă în anul 1905, în Str. Decebal No. 22. Începând cu anul 1928, instituțiunea are local propriu în Str. Barițiu No. 16; are 10 camere cu câte 2 paturi fiecare. Este un Azil mixt cu o capacitate de 20 locuri.

Intreținerea și administrarea este dată de către comitetul de conducere al Reuniunii de ajutorare a bolnavilor și funebrelă a meseriașilor evrei „Poale Cedek” din Cluj, persoană juridică.

Condițiunile de primire sunt: să fie bătrâni, lipsiți de mijloacele de trai, să fie membri ai uniunii sus amintite și să fi achitat regulat cotizațiile.

Pentru întreținerea internaților, s'a cheltuit în anul 1937 suma de cca 186.000 Lei, ceea ce revine la 25,50 Lei la zi și de persoană. Internații primesc asistență medicală și religioasă, iar alimentarea este rituală.

Azilul de bătrâne al Soc. femeilor izraelite

A luat ființă în anul 1929, începând modest cu 2 locuri. În cursul anilor, numărul locurilor disponibile a crescut, adăpostind în 1937, în medie 12 femei bătrâne.

Instituțiunea este instalată în localul propriu al „Societății femeilor izraelite din Cluj”, persoană juridică, Str. Paris No. 5, având 3 camere cu câte 4 paturi fiecare. Instituțiunea este condusă de către comitetul Societății susamintite.

Intreținerea se face din fondul adunat din taxele de membri; sunt peste 500 membri cari contribuiesc cu o taxă lunară.

Sunt admise în Azil, femei bătrâne, sărace, de religie izraelită. În unele cazuri se primesc și cu plată lunară sau anuală.

Rația zilnică de persoană, este aproximativ 16 Lei.

Azilul de bătrâni „Sf. Elisabeta“

Este cel mai vechiu institut de acest fel în întreg Ardealul. A luat ființă în anul 1671 și a funcționat în mod neîntrerupt. Azilul este întreținut de către Episcopia Rom. Cat. din Alba-Iulia și din diferite donațiuni. Este instalat în clădire proprie, în Str. Mareșal Foch No. 129-131.

Sunt admiși în acest Azil, bătrâni de ambele sexe, ajunși în imposibilitate de ași câștiga existența prin munca lor proprie.

Azilul are o capacitate de 50 locuri, dintre cari, 24 complete gratuite și 26 cu plată; se plătește lunar, între 400 și 1000 Lei.

Cu mulți ani înainte, Azilul de bătrâni „Sf. Elisabeta“ avea proprietăți mari, atât în oraș, cât și în județ. Astăzi, nu mai posedă decât un imobil și 2½ jug. pământ arabil. Iată de exemplu, care a fost bugetul instituției în anul 1936:

Venituri, 774.303 Lei
Cheltueli, 773.643 Lei.

Din suma de mai sus, s'au cheltuit 253.390 Lei numai pentru alimentarea internaților, restul a fost întrebuințat pentru acoperirea cheltuelilor de administrație, serviciu, combustibil, iluminat, ect... Calculând rația zilnică și de persoană, reese că s'a cheltuit aproximativ 14 Lei de persoană și la zi pentru alimentație.

Azilul de bătrâni al Municipiului Timișoara

Încă în timpul dominației maghiare, cu mulți ani înainte de războiul mondial, conducătorii orașului Timișoara au adunat fonduri pentru construirea unui Azil pentru bătrâni. Acest desiderat nu s'a putut însă realiza din motive financiare.

Abia în anul 1920, Primăria Timișoara a înființat o secție pentru bătrânii săraci pe lângă fostul Spital epidemic. Aproape tot timpul, bărăcile destinate bătrânilor au fost suprapopulate, ajungând numărul lor până la 100.

La 15 Noembrie 1926, Azilul a fost mutat afară de oraș în localuri amenajate în acest scop, unde se află și funcționează

și în prezent. Este compus din 2 pavilioane mari, cu 5 dormitoare și dependințe. Două dormitoare mai mici servesc drept infirmerii pentru bătrânii grav bolnavi, incurabili, paralizați, cu un număr de 40 paturi. Dintre celelalte 3 dormitoare, 2 sunt rezervate pentru bărbați cu 50 paturi și unul pentru femei cu 30 paturi. Capacitatea azilului este de 120 locuri, dar uneori au fost adăpostiți chiar și 140 persoane. Fiecare pavilion are instalat câte o baie-dus, unde internații sunt îmbăiați în fiecare săptămână. Azilul posedă și instalație pentru deparazitare. La începutul anului 1927, numărul internaților era 90, număr, ce a mers crescând, pentru ca la finea aceluiași an să ajungă la 120. Calculând media internaților pe timp de zece ani (1927—1937), aflăm că au fost adăpostiți — în medie — zilnic 131 bătrâni de ambele sexe.

Tot din statistica făcută pe timp de zece ani, am obținut următoarele date :

	Bărb.	Fem.	Total	%
Au fost plasați în azil	428	387	815	—
Au decedat	280	281	561	68,83%
Au părăsit aziliul	90	56	146	17,92%
Prezenți în azil la 1 I 1937	58	50	108	13,25%

Internarea se face în baza unei decizii municipale, prin intermediul Oficiului de Ocrotire Socială, după prealabila cercetare la fața locului de către serviciul asistentelor sociale. Pentru a fi admis la internare, petiționarul trebuie să îndeplinească anumite condițiuni :

1. Să fie cetățean român ;
2. Să aibă apartinerea în orașul Timișoara ;
3. să fi contribuit la veniturile orașului p. în achitare de impozite comunale ;
4. să fie în vârstă de 65 ani, sau să fie 75% incapabil de muncă ;
5. să fie lipsit de mijloacele de traiu ;
6. să fie lipsit de susținători naturali (fii), cari l'ar putea eventual îngriji.

Instituțiunea posedă un teritoriu de 6 jugăre pământ arabil, unde se cultivă toate zarzavaturile necesare în cursul anului.

Din „fișele personale” ce am întocmit despre 500 pensionari ai Azilului, 268 bărbați și 232 femei, cari s'au perindat prin instituțiune în cursul anilor, redau la pag. 36 și 37 câteva date statistice foarte elocvente.

Se observă din din aceste tablouri că, din 500 bătrâni și bătrâne cărora Primăria le-a admis internarea, numai 90 au fost de origine română (18%), iar restul de 410 au fost minoritari, cel mai mare număr fiind dat de către germani cu 44,20%, urmați apoi de maghiari cu 27,80%.

În ce privește confesiunea, cea romano-catolică a primat cu 67%, pe când cele ortodoxe și gr. catolică fac la un loc abia 24%.

După ocupațiunea ce au avut-o pensionarii în timpul când erau încă capabili de muncă, am observat că majoritatea lor (52%) au fost muncitori cu ziua sau oameni de serviciu, cari abia și-au câștigat strictul necesar, fără să fi avut posibilitatea să agonisească ceva pentru bătrânețe.

În privința vârstei, statistica dovedește că majoritatea pensionarilor acestui azil (38%) au avut între 71 și 80 ani. Peste 91 ani, au fost doar 8, iar cei 40 sub vârsta de 50 ani au avut diferite invalidități sau psichoze, cari i'au făcut inapți să-și câștige singuri existența.

Primăria Municipiului Timișoara, cunoscută pretutindeni ca una dintre cele mai bogate primării din țară, nu s'a preocupat niciodată, prevăzând în bugetele anuale sume frumoase, în deosebi pentru asistența bătrânilor, a săracilor în general, a copiilor și a șomerilor de toate categoriile.

Dau mai jos un tablou cu sumele ce au fost prevăzute în bugetul general al Primăriei Timișoara pentru întreținerea Azilului de bătrâni, între anii 1927—1937.

Anul financiar :	Suma prevăzută :
1927	1.389.700
1928	785.520
1929	1.279.100
1930	1.507.112
1931	2.103.200
1932	1.276.505
1933—34	1.217.500
1934—35	1.115.360
1935—36	1.062.960
1936—37	1.037.000

Total: 12.773.957 Lei

A. După origine etnică :

	Români	%	Germani	%	Maghiari	%	Sârbi	%	Evrei	%	Alte naț.	%
Bărbați	68	25,66	95	35,09	75	27,91	18	6,81	4	1,51	8	3,02
Femei	22	9,36	126	54,47	64	27,66	10	4,26	4	1,70	6	2,55
Total	90	18,00	221	44,20	139	27,80	28	5,60	8	1,60	14	2,80

B. După confesiune :

	gr. ort.	%	gr. cat.	%	rom. cat.	%	Ref.	%	Evang.	%	Izr.	%	Bapt.	%	Alte	%
Bărb.	77	29,06	9	3,39	158	58,87	11	3,77	8	3,02	4	1,51	1	0,38	—	—
Fem.	31	13,19	3	1,28	177	76,17	12	5,53	5	2,13	4	1,70	—	—	—	—
Total	108	21,60	12	2,40	335	67,00	23	4,60	13	2,60	8	1,60	1	0,20	—	—

C. După ocupațiune :

	Muncitori cu ziua	%	Servitori	%	Meșteșu- gari	%	Casnice	%	Intelect.	%	Mici comerc.	%	Agricult.	%	Alte ocup.	%
Bărb.	130	49,07	24	8,68	67	24,53	—	—	12	4,52	25	9,43	10	3,77	—	—
Fem.	52	22,13	54	23,40	5	2,98	118	50,21	1	0,43	2	0,85	—	—	—	—
Total	182	36,40	78	15,60	72	14,40	118	23,60	13	2,60	27	5,40	10	2,00	—	—

D. După vârstă :

	Sub 50 ani	%	51—60 ani	%	61—70 ani	%	71—80 ani	%	81—90 ani	%	Peste 91 ani	%
Bărb.	19	7,17	43	16,23	89	33,20	90	33,96	25	8,68	2	0,76
Fem.	21	8,94	12	5,11	58	25,11	100	42,55	35	15,74	6	2,55
Total	40	8,00	55	11,00	147	29,40	190	38,00	60	12,00	8	1,60

Calculând media cheltuelilor, am obținut următoarele cifre:

- 12.773.957 Lei cheltuiți pe timp de 10 ani
- 1.277.395 Lei cheltuiți pe timp de 1 an
- 106.449 Lei cheltuiți pe timp de 1 lună
- 3.548 Lei cheltuiți pe timp de 1 zi.

Considerând că au fost adăpostiți în Azil zilnic 131 bătrâni (în medie), plus 16 persoane de serviciu, rezultă că întreținerea completă a unui bătrân și servitor, e revenit la 20 Lei pe zi, deci 7300 Lei anual, sumă în care evident intră și întreținerea și dezvoltarea instituțiunii.

Din cele peste 12 milioane Lei, numai 4.943.225 Lei au fost întrebuințați pentru alimentare astfel că alimentarea unui bătrân sau servitor dela azil, a costat în medie 9,33 Lei pe zi.

În zece ani, s'au servit la acest Azil 480.989 porții alimentare pentru bătrâni și 58.448 pentru servitori, în total; 539.437!

Casa bătrânilor, a Reuniunii femeilor izraelite din Timișoara

Este deasemenea o instituțiune pentru adăpostirea și îngrijirea bătrânilor. Azilul este plasat într'un imobil din Str. I. Klein No. 25-29 și este proprietatea Reuniunilor femeilor izraelite din Timișoara, circumscripțiile I, II și IV. A luat ființă la 1 Nov. 1929, având la început 16 locuri. Mobilierul și accesoriile au fost cumpărate din fundații și donațiuni, adunate în acest scop. În cursul anilor, au primit adăpost și îngrijire 83 persoane. În anul 1937 erau adăpostiți zilnic 60 persoane, 15 bărbați și 45 femei.

Azilul posedă 18 camere numai pentru femei cu câte 1, 2 și 3 paturi, alte 3 camere numai pentru bărbați cu câte 2 paturi și alte 3 camere pentru cei căsătoriți.

Pentru alimentația internaților se cheltuiește în medie 14 Lei la zi și de persoană, adică 420 Lei lunar, iar 740 Lei sunt cheltuelile de regie. Alimentele sunt servite ritual (cușer).

Calculând 1160 Lei costul întreținerii unei persoane la lună și pentru 60 internați, reese că se cheltuiesc anual 835.200 Lei.

Condițiunile pentru a fi admiși în acest azil, sunt următoarele: 1. să aibă 65 ani, să fie sărac și fără aparținători; 2. să fie de rit mozaic; 3. să aibă aparținerea în Timișoara. Fondurile necesare întreținerii acestei instituțiuni, sunt adunate din taxele de membru, din ajutoarele date de parohii din donațiuni și fondațiuni instituite în acest scop.

CAP. VII.

Asistența bătrânilor în Franța

Asistența bătrânilor, infirmilor și a incurabililor ajunși în stare de dependență, se face în Franța, în baza unei legi din 14 Iulie 1905, aplicată după un regulament de administrație publică din 3 August 1909.

Conform acestei legi, cetățenii francezi, lipsiți de mijloacele de traiu, în vârstă de 70 ani, sau cari prezintă o infirmitate sau o boală recunoscută ca incurabilă și care să-i facă incapabili să subsiste prin munca lor proprie, primesc asistența instituită prin lege.

Acele persoane, cari primesc o pensie de bătrânețe sau de invaliditate dela asigurările sociale cel puțin egală cu 600 franci, ei nu mai pot beneficia și de asistența socială. Dacă însă comuna, unde își are asiguratul domiciliul are prevăzut în buget o sumă mai mare pt. ajutorul atribuit asistaților bătrâni, decât pensia ce o primește dela asigurările sociale, acesta din urmă, îndată ce are dreptul de a fi asistat, primește dela comună, cu titlu de bonificație complimentară, diferența întră pensia asigurației și aceia a asistenței.

Cetățenii streini nu au nici un drept de asistență obligatorie; pentru ei, aceasta este facultativă.

Când o persoană apelează la beneficiul acordat de susnumita lege și are mai puțin de 70 ani, trebuie să aducă probe că prezintă o infirmitate sau o boală recunoscută incurabilă, care îl face incapabil să subsiste prin munca sa proprie, necesităților vieții. Această probă trebuie făcută print'un certificat medical oficios.

Asistența este dată de către comuna în care asistatul își are domiciliul stabil; în lipsa unui domiciliu stabil în comură, asistența este dată de către departement, iar în lipsa ori-cărui domiciliu, de către Stat.

Serviciul asistenței bătrânilor, infirmilor și a incurabililor, este organizat în fiecare departament (județ) de către Consiliul general.

Biroul asistenței, întocmește în fiecare an lista persoanelor admise la asistență și o înaintează consiliului comunal respectiv.

Bătrânii, infirmii și incurabilii, cari au domiciliul stabil în comună sau în departament, primesc asistența la domiciliul lor. Cei ce nu pot fi asistați la domiciliu, sunt plasați, dacă ei consimt fie într'o instituțiune publică, fie într'una particulară, ori chiar în familii particulare. Plasarea se face în instituțiunea cea mai apropiată. Asistența la domiciliu constă din achitarea unei alocațiuni lunare, fixată prin lege.

În cazul când nu există azil în comună sau acesta este insuficient, bătrânii sunt plasați în instituțiuni particulare sau la particulari.

Spre deosebire de așezămintele publice, cele particulare nu au dreptul de a plasa pe beneficiarii legii, decât, în urma unei înțelegeri cu administrația publică.

La Paris, asistența bătrânilor se face tot conform legii din 1905, la care s'a adăugat un regulament ce institue un regim particular pentru capitală.

Pentru asistența la domiciliu se acordă de către municipalitate 80 Franci lunar, la care sumă Statul adaugă o majorare de 20 Fr., iar 50 Fr. îi dă departamentul aceluia cari au domiciliul în dep. Senei, în total 150 Fr. Afară de acestea, mai sunt majorări pentru cei atinși de cecitate completă (30 Fr.) majorare specială în favoarea marilor infirmi.

Bătrânii, infirmii și incurabilii cari dispun de resurse superioare sumei de 1200 Fr. la an, nu pot beneficia de legea din 1905.

Pentru plasarea bătrânilor, există la Paris 2 categorii de instituțiuni: 1. azile cari adăpostesc pe beneficiarii legii din 1905 și 2.) fundațiuni cari adăpostesc în mod gratuit pe bătrânii ce nu beneficiază de această lege și cari funcționează după condițiunile fixate de către fondator. Din I-a categorie fac parte ospicii și azile în număr de 7, unele numai pentru bărbați, altele numai pentru femei, majoritatea fiind mixte, cu un total de 6713 asistați (4177 femei, 2536 bărbați), iar pentru cei căsătoriți, unele instituțiuni posedă camere mobitate în to-

tal 145 camere. Din a II-a categorie fac parte fundațiunile create in acest scop. Sunt la Paris aproximativ 20 de fundațiuni, cari pun la dispoziție un număr de aproximativ 1827 paturi și 50 camere nemobilate pe seama diferitelor categorii de bătrâni dependenți, conform dorințelor exprimate de către fondatori. Unele fundațiuni dau adăpost numai foștilor artiști, altele numai persoanelor cari au muncit in timpul vieții într'o anumită breaslă-ect.

In afară de cele două categorii de ospicii gratuite pentru bătrâni, mai sunt și azile unde asistații achită anumite sume ce variază între 600 și 6000 Fr. anual. Sunt zece astfel de instituțiuni cu un număr de 2249 paturi și 321 camere pentru căsătoriți.

In rezumat :

Asistența bătrânilor dependenți se face in Franța conform unei legi speciale, ce datează din 1905.

Se dă asistență deschisă prin ujuțoare bănești și asistență închisă, prin internare in instituțiuni anume create in acest scop.

Asistența bătrânilor cade in sarcina comunei, a departementului sau a Statului.

Afară de instituțiunile Statului, există multe altele particulare, iar altele primesc pensionari numai cu plată anuală.

La Paris, există 7 azile pentru bătrâni ce beneficiază de legea din 1905, cu un total de 7003 locuri, azile particulare și fundațiuni cu 1927 locuri și azile cu plată, cu un număr de 2891 locuri, in total, Parisul poate da adăpost la 11.821 bătrâni ajunși in stare de dependență.

CONCLUZIUNI

1. Inceputurile asistenței sociale stau în strânsă legătură cu apariția omului pe pământ.

La primitivi a luat naștere din însuși instinctul de conservare al colectivităților.

În antichitate era bazată pe sentimentul milei; la creștini, pe lângă milă s'a adăugat și iubirea de aproape.

2. În urma mecanizării muncii, diferitele industrii au lăsat pe drumuri mii de familii prin înlăturarea brațelor de muncă, familii cari au ajuns în stare de dependență. Singurul mijloc de salvare al acestora a fost asistența socială.

3. Creșterea numărului cetățenilor dependenți, cari formează un capital mort în privința echivalentului economic, este un pericol vital pentru un stat.

4. În România, asistența socială este dirijată de Legea Sanitară și de Ocrotire din 1930.

5. Asistența bătrânilor dependenți cade în sarcina comunelor, în colaborare cu societățile de binelăcere legal constituite.

6. La o populație de 13052896 locuitori cât avea țara noastră la recensământul din 1930, aveam 773.883 locuitori trecuți de 65 ani, adică 4,28%.

7. Există în România 184 instituțiuni, cari oferă adăpost aproape la 6.000 bătrâni.

8. Din totalul de 292.233.785 Lei ce se cheltuiesc pentru asistență în general, se cheltuiește în România 39.649.700 Lei pentru asistența bătrânilor, adică 13,56%.

9. Cauzele cari aduc pe bătrâni în stare de dependență, după ancheta făcută asupra 500 pensionari ai azilelor, sunt în general două:

I. Incapacitatea de muncă și câștig,

II. Lipsa mijloacelor de trai.

La rândul lor, acestea sunt cauzate de trei factori:

- a) factori sanitari și ereditari. } Senilitate, 56,20%,
 boli cronice, 31,40%
 sifilis, 15,00%
 infirmități, 9,40%
 boli mintale, 3,00%
- b) factori sociali. } Sterilitatea în căsătorie, 72,65%
 pierderea susținătorilor naturali,
 Desbinări de căsătorie,
 Boli și vicii sociale,
 Detențiuni și criminalitate.
- c) factori economici. } Sărăcia, conducerea proastă în
 gospodărie, cheltueli iraționale,
 pierderi de depuneri, falimente,
 devalorizări, incendii ect.

10. Privite în general, azilele de bătrâni din România sunt instituțiuni de utilitate publică, ele îndeplinind o funcțiune socială.

Văzută și bună de imprimat :

Decanul Facultății:
 (ss) Prof. Dr. I. DRĂGOIU

Presedintele tezei:
 (ss) Prof. Dr. I. MOLDOVAN

BIBLIOGRAFIE

Administration générale de l'assistance publique a Paris, *Memento des divers modes de secours dont dispose l'administration générale de l'assistance publique a Paris*, p.p. 65-77. vol. I, Montévrain. 1935 Paris.

Appleton & Salama, *Droit Médical, Assistance aux vieillards, aux infirmes et aux incurables*, Librairie du Monde Médical, Paris, 1931.

Gillin John Lewis, *Poverty and dependency*, The Century Co. New-York, 1925.

Institutul Central de Statistică, Dir. Dr. Sabin Manuilă, *Anuarul Statistic al României* 1935 și 1936, pag. 35, București V. Sp. Unirii 28.

Institutul Central de Statistică, Dir. Dr. Sabin Manuilă, *Instituțiunile de asist. soc. și de ocr*, Edit. Inst. Centr. de stat, București, 1938.

Manuilă Veturia, *Asistența individualizată și tehnica ei*. Bul. Asist. Soc. No. 2. 1930. p. 5-12, Tip. Cultura, București 1930.

Ministerul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale, *Direcțiunea Generală a Asistenței Sociale și activitatea asistenței Sociale, pe anul 1922—1923*, „Răsăritul”, Str. Sf. Apostoli 22, (București, 1923).

Idem pe anul 1925, „Sportul”, (București, 1926).

Minovici N. *L'assistance sociale il y a 25 ans en Roumanie*, *Extrait de la Revue de Droit Pénal et de Science Pénitentiaire*, No. 4-5, 1934 Văcărești.

Parhon C. I., *Considérations sur le traitement de la vieillesse*, *Bulletin de la Société Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie*, XIV. 193, No. 4, pag. 173.

Toulouse Ed., *Le problème de la vieillesse*, *Biotypologie*, II. 1934, No. 1 pp. 1-12, Paris.

Trancu-Iași Gr., *Expunere de motive la Legea pt. înfrânarea vagabondajului și cerșetoriei*, București, „Reforma Socială”, 1921.